

Plan van aanpak harmoniseren beleid dorpshuizen

Inleiding

Gelet op de herindeling moet er nieuw dorpshuizenbeleid ontwikkeld worden. Binnen de voormalige gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel en Kollumerland c.a. is het dorpshuizenbeleid verschillend ingevuld, zowel qua beheer, eigendomssituatie en subsidies. De harmonisatie van het beleid is er op gericht toe te werken naar meer uniformiteit, maar in sommige situaties zal maatwerk nodig zijn. Het uitgangspunt is dat dorpshuizen in de dorpen een centrale plek moeten kunnen houden in de dorpsgemeenschap. Daarvoor is een accommodatie nodig die 'bij de tijd blijft'. Het onderhoud-technisch in goede staat houden is daarvoor belangrijk.

Verder is het nodig om nieuwe beleidskaders aan te geven op basis waarvan verzoeken van dorpshuizen voor financiële ondersteuning bij renovaties dan wel nieuwbouw kunnen worden getoetst. Op dit punt kan niet teruggevallen worden op hoe één van de voormalige gemeenten dit had geregeld, maar is het nodig om een nieuw beleid op te stellen.

Het nieuwe dorpshuizenbeleid, in welke vorm dat uiteindelijk ook wordt vormgegeven, heeft gevolgen voor de 33 dorpshuizen in de gemeente. Bij de uitwerking van het nieuwe beleid worden de bestaande budgetten in de gemeentebegroting als uitgangspunt genomen. Anders geformuleerd: er wordt gezocht naar een zo eerlijk en passende verdeling van het beschikbare budget over de dorpshuizen.

Aansluiting op programma Mienskip

In de programmabegroting vallen de voorzieningen zoals de dorpshuizen onder programma 2 Mienskip. De hoofddoelstelling van het programma Mienskip is: Behouden en versterken van vitale gemeenschappen en van de leefbaarheid. Met het oog op behoud van de leefbaarheid is het van belang te kijken naar de toekomstige voorzieningsstructuur. Daarbij zijn bereikbaarheid, betaalbaarheid, verwachte kwaliteit, maatwerk en vrijwilligersinzet belangrijke aspecten.

Een dorpshuis vervult een centrale functie in het dorp. Het is een laagdrempelige, voor iedereen toegankelijk onderkomen, dat faciliteiten beschikbaar stelt voor de diverse plaatselijke initiatieven. Naast een onderkomen voor het traditionele verenigingsleven vormt een dorpshuis een ontmoetingsplaats voor jong en oud en zorgt het voor (ver)binding. Bij het harmoniseren van het beleid moet rekening gehouden worden met de doelstellingen van het programma Mienskip.

Huidige situatie

In twee van de drie voormalige gemeenten was er een subsidieregeling gericht op het onderhoud van de dorpshuizen. Voor de harmonisatie ligt het daarom voor de hand om te kiezen voor een vorm waarbij de gemeente financieel bijdraagt aan het periodieke onderhoud aan de dorpshuizen. Met aanvragen voor nieuwbouw, verbouw of renovatie gingen de gemeenten verschillend om.

Om inzicht te krijgen in de staat van de dorpshuizen is er in het najaar van 2020 een 0-meting gedaan bij de dorpshuizen door een extern gespecialiseerd bedrijf. Onder andere de resultaten van deze inspecties worden gebruikt om beleid voor de komende jaren te ontwikkelen. Het inspectierapport is als bijlage bij dit document gevoegd.

Uitgangspunten

Het hoofddoel van het harmoniseren van dit beleid is het in stand houden van fysieke ontmoetingsplekken waar alle bewoners van het dorp of de wijk terecht kunnen. Daarvoor is het nodig om nieuw beleid te ontwikkelen waarbij een aantal uitgangspunten worden benoemd.

Hieronder een aantal belangrijke voorgestelde uitgangspunten:

- Dorpshuizen zijn zelf verantwoordelijk voor zowel het pand als de exploitatie daarvan.
- De gemeente is bij voorkeur dan ook niet eigenaar van het dorpshuis.
- Dorpshuizen zijn zelf verantwoordelijk voor het klein onderhoud.
- Voor groot onderhoud van dorps huizen wordt een subsidieregeling ontworpen.
- Het huidige budget (€ 62.000) is hierbij het uitgangspunt.
- Multifunctionele accommodaties, kerkelijke gebouwen en commerciële lokaliteiten komen niet in aanmerking voor de subsidieregeling.
- Bij voorkeur wordt de uitvoering van deze regeling in handen gegeven van een of meerdere federaties van dorps huizen.
- Voor aanvragen voor bijdragen voor grootschalige renovaties dan wel nieuwbouw van dorps huizen wordt geen specifieke regeling ontworpen maar worden dergelijke verzoeken in het kader van de gemeentelijke P&C-cyclus aangedragen als “nieuw beleid”.
- Aanvragen waarbij er sprake is van een clustering van voorzieningen dan wel van een uitbreiding van functies krijgen daarbij een hogere prioriteit.

Communicatie en overleg

De dorps huisbesturen willen een goed onderhouden dorps huis dat ruimte kan bieden aan activiteiten. Daarnaast hebben de besturen belang bij een duidelijk gemeentelijk beleid ten aanzien van de dorps huizen. De dorps huizen die in de voormalige gemeenten een bijdrage ontvangen zijn geïnformeerd dat door de harmonisatie het beleid verandert en dat dit voor hen gevolgen kan hebben.

De dorps huizen zijn ook geïnformeerd over de resultaten van de uitgevoerde 0-meting. Het was de intentie om dit in een breed overleg met de dorps huizen te bespreken maar door de corona-maatregelen heeft dit niet plaatsgevonden.

De uitgangspunten van het nieuwe zijn in beeld. Daarmee is het nu ook mogelijk om daarover het gesprek aan te gaan met de betrokken dorps huizen. Doarpswurk wordt ook bij dit proces betrokken.

De planning is als volgt:

Globale tijdsplanning

Maand	Actie
Juni	1 ^e gespreksronde met dorpshuizen: Informeren over harmonisatie en gesprek over uitgangspunten nieuw beleid.
Augustus/september	Eerste aanzet nieuw beleid maken
Oktober	2 ^e gespreksronde met dorpshuizen: Informeren en overleg over concept nieuw beleid. Raad informeren over de stand van zaken.
November	Concept beleid zo nodig bijstellen en maken overgangsregeling voor dorpshuizen voormalig Ferwerderadiel en Kollumerland c.a.
December	Vaststellen beleid en subsidieregeling.

BIJLAGEN PLAN VAN AANPAK:

1.	Lijst met dorpshuizen
2.	Inspectierapport ABC NOVA